

А. Д. Жирнов

Ландшафтний дизайн

ЛАНДШАФТНИЙ ДИЗАЙН – творчий метод, процес і результат оздоблення предметно-просторового середовища прийомами і засобами архітектури ландшафтної, ландшафтної скульптури, художнього конструювання деталей ландшафту культурного. З одного боку, Л. д. – складова ландшафт. мистецтва, з ін. – окрема галузь знань, що перебуває на межі таких дисциплін, як архітектура, будівництво, інж. проектування, ботаніка, рослинництво, екологія, культура, психологія і філософія. Отже, Л. д. є поєднанням мистецтва і науки. Основу композиції творів Л. д. становить природа: рослинність, рельєф, земля, метал, каміння, деревина, вода тощо. Відтак осн. буд. матеріал для Л. д. – живий організм, що постійно змінюється. Л. д. орієнтовано на поліпшення декор.-естет. властивостей ландшафтів, життєдіяльності людини загалом. Естет. значення Л. д. полягає у створенні вираз. довкілля на противагу холод. середовищу без «духа місця». Вплив Л. д. на покращення життєдіяльності людини виявляється в різних його ефектах. Напр., створення зелених дахів у великих містах оздоровлює мікроклімат; насичений насадженнями Л. д. має шумозахисне значення для міського середовища тощо. Отже, Л. д. надає середовищу нової якості природ. форм, що реалізують можливості природ. матеріалів, високих технологій і сучас. естетики. Пристосування природ. і штуч. ландшафтів для створення комфорт. середовища має відповідати соц. вимогам і покращувати стан здоров'я людини, давати можливість використовувати міський простір людям з обмеженими можливостями. Об'єкти Л. д. – елементи міського середовища, створення яких обґрунтовано ландшафт. даними. За співвідношенням елементів і характером зв'язків у системі «природне-штучне» виділяють такі групи об'єктів: природні елементи предметно-простор. середовища, які незнач. мірою зазнали впливу людини (стрижені або формов. живоплоти, фрагменти обробленого рельєфу, декоративно оформлений струмок); рівнозначні природні та штучні елементи (кашпо або контейнери з квітами, в'юнкі рослини на перголах, трельяжах, альтанках, фонтани, басейни, сходи, опорні стінки та ін.); об'єкти для ландшафту (парк. меблі, пленерна скульптура, елементи інформації та візуал. орієнтації). Кожна з цих типолог. груп має свій внутр. зміст, зумовлений низкою чинників – природ., соц., екон., тех., культурних. Осн. принципи використання Л. д.: макс. відповідність засобів дизайну функції простору; найбільш ефективне застосування природ. ресурсів (води, ґрунту, рослинності); мінімізація затрат на догляд за ландшафтом; пріоритетність природ. матеріалів над штучними в

оздоблені міського ландшафту. Провідне завдання дизайнера ландшафту – забезпечення того, щоб дерева, кущі, квіти, інші об'єкти Л. д. у просторі, декор. і кольор. аспектах мали позитивний вплив на людину. Складність дизайнер. роботи полягає у досягненні відповідності задумів автора змісту Л. д., адже передати різні явища для надання пейзажу певного колориту технічно нелегко. Тому в творчості дизайнера ландшафту велике значення має профес. імпровізація. Серед видат. ландшафт. дизайнерів 20–21 ст. – А. Аалто (Фінляндія), П. Бланк, Ж. Клеман, Б. Чуми (усі – Франція), Р. Бурле-Маркс (Бразилія), Ф. Гундертвасер (Австрія), П. Удольф (Нідерланди), М. Шварц (США).

Рекомендована література

1. Стойчев И. Парковое и ландшафтное искусство. София, 1962;
2. Саймондс Дж. О. Ландшафт и архитектура / Пер. с англ. Москва, 1965;
3. Северин С. И. Комплексное озеленение и благоустройство городов. К., 1973;
4. 1975;
5. Жирнов А. Д. Искусство паркостроения. Л., 1977;
6. Сычева А. В., Титова Н. П. Ландшафтный дизайн. Минск, 1984;
7. Николаевская З. А. Садово-парковый ландшафт. Москва, 1989;
8. Родичкин И. Д. и др. Ландшафтная архитектура: Крат. справоч. архитектора. К., 1990;
9. Жирнов А. Д. Ландшафтна архітектура. Ч. 1. Генеза та розвій форм в садово-парковому мистецтві. К., 2000;
10. Білоус В. І. Садово-паркове мистецтво: Коротка історія розвитку та методика створення художніх садів. К., 2001;
11. Нефедов В. А. Городской ландшафтный дизайн. С.-Петербург, 2012.

Бібліографічний опис:

Ландшафтний дизайн / А. Д. Жирнов // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-53164>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).